

## Natuurinclusief bouwen op het A1 Bedrijvenpark

### **Inleiding**

Natuurinclusief bouwen (NIB) is het oprichten van bouwwerken en het inrichten van de omgeving van de gebouwen zodanig dat de natuurwaarden er baat bij hebben bovenop de wettelijk vastgestelde mitigatie en/of compensatie maatregelen. In de afgelopen jaren zijn hiervoor in den lande talloze maatregelen in praktijk gebracht. Dit varieert van inbouw-gierzwaluwnestkasten en vleermuisverblijfplaatsen tot groene daken en vlindervriendelijke tuinen. De gemeente Deventer heeft besloten dat het NIB uitgangspunt moet zijn bij alle op te richten bouwwerken.

### **A1 Bedrijvenpark**

Aangezien elke kavel net even anders is en er op het A1-bedrijventerrein verschillende zones zijn hoe er gebouwd kan worden, is maatwerk vereist. Daarom is een Checklist Natuur Inclusief Bouwen opgesteld. Het accent ligt op de zogenaamde "Ambassadeursoorten" zoals deze voor Deventer zijn vastgesteld. Ambassadeursoorten zijn voor de streek kenmerkende soorten die extra aandacht kunnen gebruiken. Tevens is het zo dat als er voor deze soorten maatregelen getroffen worden er allerlei soorten in de buurt zijn die ook van dezelfde maatregelen profiteren. De ambassadeursoorten voor Deventer zijn: Huismus, Gierzwaluw, Das en Rietorchis. Ook voor vleermuizen is speciale aandacht. Elke suggestie in de checklist heeft een bepaalde puntentoekenning. Voor de Das zijn geen maatregelen opgenomen omdat de gemeente hiervoor al maatregelen heeft genomen in de groenzones rondom A1 Bedrijvenpark.

### **Checklist Natuurinclusief Bouwen**

Afhankelijk van de grootte van het bouwperceel is een bepaald aantal punten nodig om te voldoen aan de voorwaarden om een bouwvergunning te krijgen. *Per categorie maatregelen (categorie A. 'kasten' en categorie B. 'overig') moeten er minimaal twee toegepast worden bij bouwpercelen tot 20.000 m2 en minimaal vier bij grotere bouwpercelen.*

<b>Grootte bouwperceel</b>	<b>Minimaal aantal te behalen punten</b>	<b>Minimaal aantal maatregelen per categorie</b>
tot 5000m2	20 punten	2
van 5000 m2 tot 20.000 m2	30 punten	2
van 20.000 m2 tot 50.000 m2	50 punten	4
groter dan 50.000 m2	70 punten	4

**Maatregelen**

**Punten**

**A. Categorie 'kasten':**

1.	Tien nestgelegenheden voor Huismussen per gebouw (aan de noordoostzijde). Deze moeten hoger dan drie meter geplaatst kunnen worden.	5
2.	Vijf nestgelegenheden voor Gierzwaluwen per gebouw (aan de noordoostzijde). Deze moeten hoger dan vijf meter geplaatst kunnen worden én er dient een vrije aanvliegroute te zijn van 5 meter (geen bomen, masten, muren etc. voor de kasten).	5
3.	Drie nestplaatsen creëren voor Huiszwaluwen. Deze moeten hoger dan drie meter geplaatst kunnen worden én de gevel moet licht van kleur zijn.	3
4.	Nestplaatsen ( één punt per kast) creëren voor Spreeuwen.	1
5.	Inbouwkasten (vijf punten per kast) plaatsen voor vleermuizen vanaf vier meter hoogte én op de zuidwestzijde. De kasten mogen niet verlicht worden.	5
6.	Vleermuiskast plaatsen (één punt per kast) aan de buitenzijde gevel, vanaf vier meter hoogte én op de zuidwestzijde. De kasten mogen niet verlicht worden.	1
7.	Insectenvoorzieningen (1,00 x 1,00 m) in- of aan de zuidwestgevel bouwen. De gevel mag niet beschaduwd raken.	2
8.	Insectenhotel (1,00 m x 1,00 m) in de tuin plaatsen. Zie illustratie.	1
9.	Slechtvalknestkast op minimaal 20 m. hoogte	1

### **B. Categorie 'overig':**

1.	Extensief groen dak, minimaal 50% van het dakoppervlak aanwenden. Bestaat uit een grondlaag van 4 tot 7 centimeter. Voorzien van mos- of sedumbegroeiing (streekeigen soorten).	10
2.	Natuurlijk groen dak, minimaal 30% van het dakoppervlak aanwenden. Bestaat uit een grondlaag van 20 tot 40 centimeter. Voorzien van streekeigen soorten.	15
3.	Intensief groen dak, minimaal 20% van het dakoppervlak aanwenden. Bestaat uit een grondlaag tussen de 80 en 120 centimeter. Voorzien van een hoge diversiteit: streekeigen soorten grassen, kruiden, struiken en/of bomen.	20
4.	Bruin dak, minimaal 50 % van het dakoppervlak aanwenden. De dakbedekking bestaat uit zand en stenen ten behoeve van bijvoorbeeld Scholekster, Zwarte roodstaart en Visdief.	3
5.	Aanleg vlinderidylle of bijentuin. (Zie illustraties).	2
6.	Aanleg vogelvriendelijke tuin (= niet alleen voerplekken maar ook de inrichting van de groenstrook) (Zie illustraties).	2
7.	Voorzieningen (één punt per voorziening) voor Egels zoals takkenhopen en ruige natuurhoekjes (blad-en snoeiafval).	1
8.	Voorzieningen (één punt per voorziening) voor Bunzing, Hermelijn en Wezel zoals houtstapels.	1
9.	Aanleg Kamsalamanderpoel. Met plas/drasoever ten behoeve van de rietorchis.	3
10.	Groene gevel (30% van de oppervlakte per gevel) tot 10 m hoog van voornamelijk streekeigen soorten.	5
11.	Groene gevel (30% van de oppervlakte per gevel) tot 20 m hoog van voornamelijk streekeigen soorten.	10
12.	Groene gevel (30% van de oppervlakte per gevel) vanaf 20 m hoog van voornamelijk streekeigen soorten	15
13.	Lumineus idee welke niet in deze lijst voorkomt	(punten in overleg)

## Illustraties



**Duurzame leefomgeving voor bijen**

In de Bee Deals werken bedrijven uit voedsel-, planten-, water- en overheidsketens samen om de leefomgeving te verbeteren van bijen – zowel honing- als wilde bijen – en andere nuttige insecten, zoals plaagbestrijders en andere bestuivers. Het ene bedrijf zaait een bloemenrand in, de ander levert het zaad aan en samen communiceren de partners hierover aan de klant. Op deze manier levert iedereen een unieke bijdrage die past bij de eigen organisatie.

**Waarom Bee Deals?**

Bijen en andere nuttige insecten zijn belangrijke bestuivers van voedselgewassen en boomteelt. Het gaat echter niet goed met de bij in ons land. Dit komt onder andere door het gebrek aan voedselplanten die nectar en/of stuifmeel bieden. Hierdoor hebben ook andere nuttige insecten, zoals de natuurlijke vijanden, het niet makkelijk. Deze diertjes helpen ons plaaginsecten te bestrijden, zodat er duurzamer geteeld kan worden. Met de Bee Deals kunnen we de bijen en andere nuttige insecten helpen. Zo neemt de biodiversiteit toe én blijft onze boom- en voedselvoorziening gewaarborgd.

**Bijvriendelijke Maatregelen**

Enkele voorbeelden:

- Inzaaien van bijvriendelijke planten in bermen van gemeente en/of waterschap;
- Het planten van (lang)bloeiende planten en bomen in windkeringen of -singels;
- Minder bespuiting met risicovolle gewasbeschermingsmiddelen in de land- en tuinbouw.

De Goede Bijen Praktijk Toolkaarten bieden informatie over bijvriendelijke maatregelen. U vindt ze op: [www.beedeals.nl](http://www.beedeals.nl)

**Bee Deal Deventer**

Waterschap Drents Overijsselse Delta, Gemeente Deventer, Stichting IJsselandschap, Imkervereniging Deventer, ANV Groen Salland, LTO Salland en De Ulebelt/NME nemen bijvriendelijke maatregelen, zoals:

- het aanplanten van bijvriendelijke bomen en struiken en/of neerleggen van dood hout op verschillende geschikte locaties;
- het inzaaien van terreinen en akkerranden om diverse insectensoorten van méér en gevarieerder voedsel te voorzien;
- het informeren en actief voorlichten van publiek over het belang van biodiversiteit in het algemeen en de rol van bestuivende insecten in het bijzonder.

**Olthofswieden**

In natuurgebied de Olthofswieden treft IJsselandschap in samenwerking met o.a. de Imkervereniging Deventer een serie kleinschalige inrichtings- en beheermaatregelen. Hiermee willen het aanbod van stuifmeel (jaarrond, drachtkalender), nestgelegenheid en zonnige, warme en droge plekken vergroten. Dat doen we door:

- het inzaaien van een akkertje;
- het vrijhouden van open plekken in de vegetatie;
- het aanbrengen oude palen en hout;
- het creëren van kruiden- en ruitgeranden langs de meidoornhagen.

Op initiatief van CLM werken verschillende Bee Deal partners aan diverse Bee Deals in Nederland. [www.beedeals.nl](http://www.beedeals.nl) T @TheBeeDeals

Logos of partners: Waterschap Aa en Maas, Waterschap de IJssel, Waterschap Drents Overijsselse Delta, dunea, Gemeente Deventer, Alphen aan den Rijn, Van der Hucht De Beukelaar Bioting, JUMBO, Triodos Foundation, clm.

Illustratie bijentuin

Voor bloemen en kruiden in een vlinderidylle of buitentuin geldt dat streekeigen soorten het beste functioneren. Dit bevordert de aanwezigheid van insecten. Om het hele jaar door aan insecten voedsel te kunnen leveren, is het van belang dat diverse vroeg- en laatbloeiers worden geplant. Ook is het wenselijk om niet alles in één keer te maaien of snoeien, maar in delen (gefaseerd maaien). Voor meer informatie wordt verwezen naar de website van de vlinderstichting of kan contact worden opgenomen met de gemeentelijk ecoloog.



Illustratie insectentuin



Illustratie insectenhotel

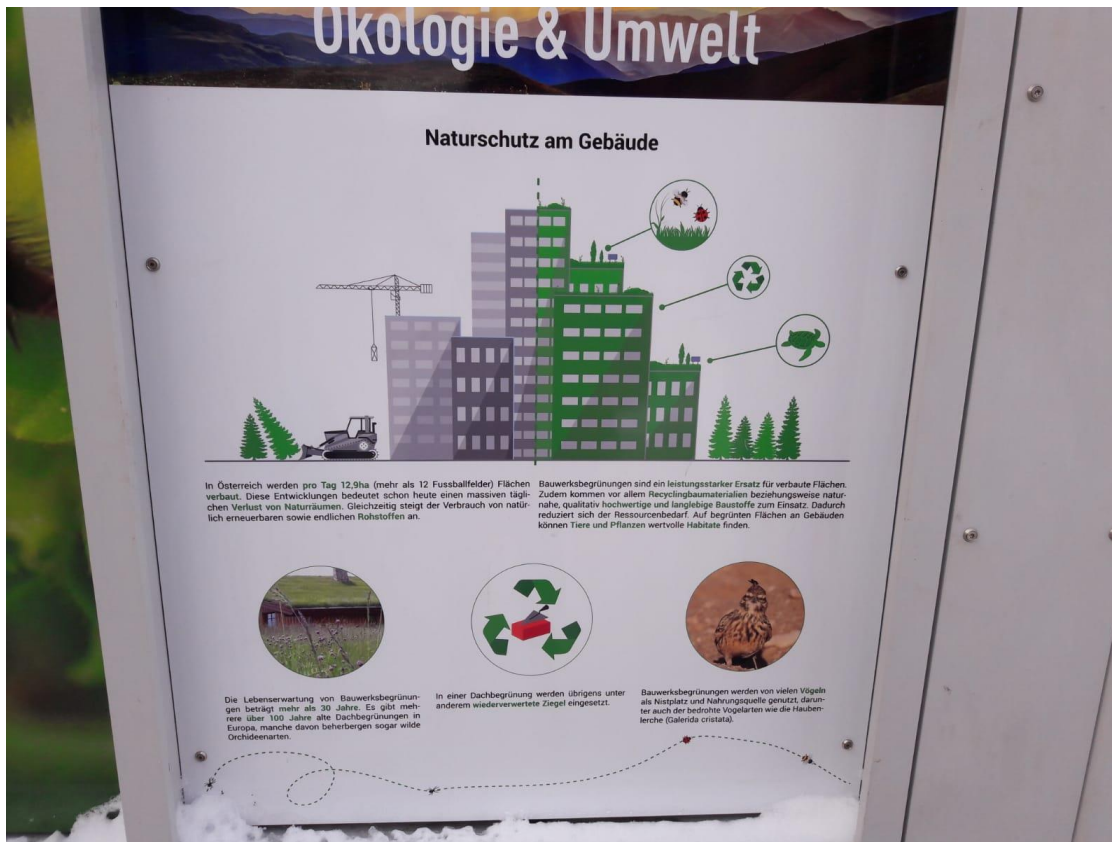


Illustratie vogelvriendelijke tuin

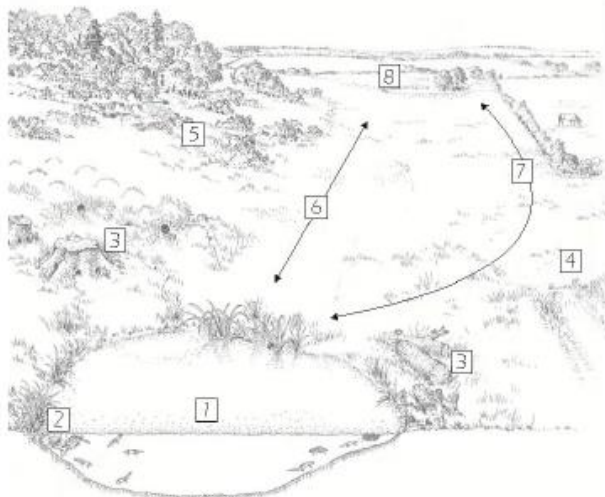


Illustratie vogelvriendelijke tuin

Voor meer informatie over de inrichting van een vogelvriendelijke tuin wordt verwezen naar de website van de vogelbescherming of kan contact worden opgenomen met de gemeentelijk ecooloog.



Illustratie algemeen natuurinclusief bouwen



Figuur 7. Leefgebied van de kamsalamander en de wijze waarop er gebruik van wordt gemaakt (aangepast naar Langton et al., 2001).

- 1 Voortplantingswater
- 2 Plantenrijke, ondiepe oeverzones voor de eiafzet
- 3 Schuilplaatsen nabij het water, onder hout en in hopen
- 4 Extensief gebruikt grasland als landbiotoop, om te foerageren en migreren
- 5 Struweel en bos als landbiotoop, om te foerageren, schuilen en migreren
- 6 Migratie naar nabij gelegen poelen
- 7 Houtwallen verbeteren de migratie mogelijkheden
- 8 Poel op korte afstand gelegen

Illustratie kamsalamanderpoel